

12-

Beroepen

UIT HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT

BIJBELSTUDIE

Leidingdeel

1. De muzikant van koning Saul

Bijbelgedeelte lezen, voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Samuël 16:14-23
David aan Sauls hof.

Als je dit gedeelte gaat vertellen, kun je beter een ander gedeelte met de kinderen lezen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Kies een gedeelte over muziek. Bijvoorbeeld Psalm 150.

In de muziek die iemand maakt, kun je vaak horen hoe de gerichtheid van zijn hart is. Vandaag gaat het ook over muziek. In de Bijbel lezen we dat muziek een grote plaats had, vooral in de tijd van het Oude Testament. Hoe hebben geloof en muziek iets met elkaar te maken?

Doel

De kinderen

1. *weten* dat David niet alleen knap van uiterlijk, slim en dapper was, maar ook prachtig muziek kon spelen. Dat talent gebruikt de Heere om David met Saul in contact te brengen.
2. *beseffen* dat bepaalde muziek hen rustig of juist onrustig kan maken.
3. *kunnen* een lied noemen waarvan ze ontspannen.

Uitgangspunt voor bovenstaande doelen is dat het maken van en/of het luisteren naar rustige muziek een gave van God is om op een goede, verantwoorde manier te kunnen ontspannen.

Bij het maken van de vertelschets en Bijbelstudie is uitgegaan van deze doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 18:1	Nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen
Psalm 71:16	Gij zult met luister mij omringen
Psalm 33:2	Zingt vrolijk, heft de stem naar boven
Psalm 98:3	Doe bij uw harp de psalmen horen
Psalm 150:2	Looft God met bazuïngeklank
Zangbundel	Laat mij zijn een instrument, Heer', in Uw hand
Zangbundel	Wandel je in de duisternis van zonde, angst of pijn
Zangbundel	Wie maar de goede God laat zorgen

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC Zondag 10	De voorzienigheid van God
NGB art. 13	De voorzienigheid van God

Exegese 1 Samuël 16:14-23

Focus

De HEERE leidt en stuurt jouw leven en voert zo, op soms ongedachte wijze, Zijn plannen uit.

Omschrijving focus

Dit gedeelte gaat nauwelijks over de rol van David als muzikant, maar wel over wonderlijke voorzienigheid waarin de Heere Zijn plannen volvoert. David is zojuist tot koning gezalfd en de Heere zorgt er nu voor dat hij op wonderlijke wijze in de hofkringen binnenkomt. De Heere gebruikt daar Davids gave om harp te spelen voor. De Heere wil zo ook de levens van de kinderen sturen en leiden.

Achtergrondinformatie

Dit gedeelte volgt direct op de geschiedenis van de zalving van David tot koning. Met deze zalving wordt Saul en zijn nageslacht aan de kant gezet. Dit verklaart het aangrijpende begin van deze geschiedenis. We zien er in hoe God een begin maakt met de uitvoering van een onmogelijk plan: het maken van een eenvoudige en onbekende herdersjongen tot de koning van Israël. Via deze weg wordt uiteindelijk de Messias als nakomeling van David geboren. Het gedeelte laat zien dat God de geschiedenis schrijft.

Vers 14

Het gedeelte begint aangrijpend: de Geest van de HEERE wijkt van Saul. De Geest die hem had ondersteund in het koningschap wijkt van hem weg, nu David is gezalfd. Direct neemt de satan de opengevallen plek in en jaagt hem angst aan. Ook de satan staat onder Heere en wordt daarom 'een boze geest van de Heere' genoemd.

Vers 15-17

De knechten van Saul merken wat er gebeurd is. Ze merken dat een boze geest Saul in de greep houdt. Ze zoeken een oplossing. Ze dringen echter niet aan tot bekering, maar zoeken het antwoord in rustgevende muziek. Ze raden aan iemand te zoeken die op dat soort momenten op de harp kan spelen. Het kan zijn dat men van mening was dat de muziek zelf rustgevend was en de kracht had om boze geesten te doen verdwijnen. Ook kan het zijn dat de harp gebruikt werd om godsdienstige liederen te spelen of de zang te begeleiden. Het gaat dan om muziek tot eer van God. Met een harp (ook te vertalen met 'lier') wordt een draagbaar instrument bedoeld, met een houten frame waar snaren tussen zijn gespannen. Saul gaat mee in het voorstel van zijn knechten en vraagt hen naar iemand uit te kijken die kan harp spelen.

Vers 18-20

Één van de knechten van Saul wijst op David, die harp kan spelen. De knecht noemt een aantal eigenschappen: David is iemand die voor zichzelf kan zorgen, hij is strijdbaar, hij is welbespraakt en heeft een knap uiterlijk. Ook zegt de knecht dat de Heere met hem is. Saul raakt overtuigd en geeft opdracht om hem te halen. We zien hier Gods voorzienigheid in. Op deze wonderlijke wijze krijgt David toegang tot het hof. Saul stuurt boodschappers naar Isaï en vraagt of hij zijn zoon kan sturen. Isaï stuurt David op pad met een aantal geschenken voor Saul.

Vers 21-23

David komt zo bij Saul en krijgt een plaats aan het hof. Hij speelt voor koning Saul en dit leidt ertoe dat Saul veel van hem en van zijn spel gaat houden. Uiteindelijk krijgt David een belangrijke plaats als wapendrager. De schrijver loopt hiermee vooruit op wat in 18:2 wordt gezegd. David krijgt nu een vaste aanstelling aan het hof. Telkens wanneer de kwade geest over Saul komt wordt David geroepen en speelt hij op de harp. We zien hier hoe de Heere Zelf een beweging in gang zet: de macht van Saul wordt minder, tijdens zijn aanvallen is hij afhankelijk van David. David wordt steeds machtiger, zijn harpspel brengt rust.

Vertelschets

Intro

Neem drie verschillende soorten muziek mee op een geluidsdrager (bijvoorbeeld snelle, harde muziek, koormuziek en harpmuziek) en laat ze de kinderen horen. Praat er met de kinderen over welke soort muziek voor hen het meest rustgevend is en waarom. Vraag hen welke muziek zij zelf graag luisteren. Praat er met elkaar over welke muziek voor de Heere het meest aangenaam is / Hem de eer geeft die Hem toekomt.

Beginzin

Hé, hoor jij het ook? Dat heel zachte getokkel op snaren? Het lijkt wel of ik harpmuziek hoor. Klopt! Hoor maar, het geluid komt uit de troonzaal.

Koning Saul is bang

- Koning Saul zit bang in zijn troon. Hij voelt zich onrustig en opgejaagd.
- Een boze geest valt hem lastig. De boze geest zorgt voor angstige en sombere gedachten.
- Hier zie je wat het met Saul doet als de Geest van de HEERE van hem wijkt. Hij heeft geen enkel moment rust in zijn hart. Hij is wanhopig; wat moet hij doen?!

Sauls knechten zoeken en vinden een harp speler

- "Koning, u moet iemand vinden die voor u harpmuziek kan spelen. Daar zult u rustig van worden".
- De koning vindt het een goed plan en vraagt zijn knechten uit te kijken naar zo'n harp speler.
- Eén van de knechten heeft al snel een harp speler gevonden: David, de zoon van Isai. *Muziek maken is een talent van David wat God hem geeft. Welk talent heb jij? We weten dat David zijn muziek veel heeft gebruikt tot eer van God. Hoe kun jij je talenten tot eer van God gebruiken?*
- "Koning, David is niet alleen goed in harp spelen. Hij is ook een dappere held, een soldaat. Hij is slim en verstandig en ziet er knap uit".
- "Maar vooral: David is een kind van God. De Heere zorgt voor hem".

David komt in het paleis ...

- Saul stuurt een knecht naar de vader van David. De knecht moet vragen of David muziek mag maken voor de koning.
- Isai vindt het goed en geeft David geschenken mee: een ezel volgeladen met brood, een zak wijn en een geitenbokje.
- De Heere zorgt ervoor, dat David muzikant van de koning wordt. De koning wordt rustig van de muziek die hij maakt. Hij voelt zich niet meer zo somber en bang als David voor hem speelt.
- *De Heere geeft ons muziek om ervan te kunnen genieten en ontspannen. Jij kunt ook vast wel muziek noemen waarvan jij rustig wordt.*

... en blijft daar.

- Koning Saul gaat veel van David houden. Hij stelt David aan tot schildwacht.
- David blijft in het paleis en dient koning Saul.

Slotzin

Saul en David. Twee totaal verschillende mannen. Wat is het grote verschil? Het muzikale talent dat David gekregen heeft mag hij gebruiken aan het hof van de koning. En ook in zijn andere bezigheden. Denk maar aan de psalmen. Dan is muziek een gave ván God en vóór God.

Antwoorden Bijbelstudie

1.
 - a. De koning is onrustig en bang. De Heere laat toe, dat de duivel Saul angst aanjaagt. Vertel kort aan de kinderen dat Saul de Heere ongehoorzaam is geweest en dat hij daarvoor nu 'gestraft' wordt. Eerst liet Saul zich in alles wat hij deed leiden door God. Nu is de lege plaats in zijn hart ingenomen door de duivel, die hem angst aanjaagt.
 - b. Ze zeggen *niet*, dat de koning weer gehoorzaam moet worden aan God. Dat zou dé oplossing zijn. Maar ze zoeken hulp bij een mens, iemand die goed harp kan spelen. Ze verwachten dat de koning zal kalmeren van rustig harpspel.
 - c. Laat de kinderen deze vraag eerst voor zichzelf invullen. Bespreek de antwoorden vervolgens in de groep. Ongetwijfeld vullen kinderen in: "... dan ga ik bidden". Andere kinderen zullen juist iets praktisch invullen, zoals: "... dan ga ik aan iets anders denken". Laat beide soorten antwoorden in hun waarde staan en bespreek, dat zowel het een als het ander een goede manier is om de angsten kwijt te raken. Bedenk dat het voor jonge kinderen nog moeilijk is hun precieze angsten onder woorden te brengen en dat het bij hun leeftijd past om afleiding te zoeken door letterlijk iets te gaan doen.
2. David
 1. kan muziek maken (spelen)
 2. is een dappere held, een soldaat (hij heeft lef en is moedig)
 3. is slim, wijs en verstandig
 4. ziet er knap uit.
 - b. Dat de HEERE met hem is; hier wordt de Naam van de God van het verbond genoemd. David is een kind van God.
 - c. Bespreek met de kinderen hoe de Heere in het dagelijks leven met ons is. Maar vooral dat Hij door Zijn Naam aan ons heeft toegezegd dat Hij onze God wil zijn. De doop is daarvan het teken. Wat God belooft, dat doet Hij ook. Als we Hem met ons hele hart gehoorzamen en dienen, wil Hij onze Vader zijn en mogen wij Zijn kinderen zijn.
3. Een harp heeft de vorm van een boog. Het is een heel mooi snaarinstrument dat er altijd sierlijk uitziet. Op een harp kun je tokkelen. De snaren gaan dan door de vingers trillen. Een harp heeft een groot aantal snaren, die van elkaar verschillen in lengte en dikte. Elke snaar brengt slechts één toon voort: hoe langer (en dikker) de snaar, hoe lager de toon. De snaren van de harp gaan van kort naar lang. De lengte zorgt ervoor dat er verschillende tonen gemaakt worden.
4.
 - a. De koning houdt heel veel van hem en geeft hem een belangrijke baan in het paleis. David mag zijn wapendrager zijn, zijn schildwacht. Saul houdt hem graag elke dag letterlijk dicht bij zich. Saul mag David zo graag, dat hij vader Isai vraagt of David in het paleis mag blijven wonen.
 - b. onbekende *schaapherder*, belangrijke *schildwacht/wapendrager*
 - c. Het is de Heere, Die het leven van David leidt. David moet immers uiteindelijk koning worden en het volk Israël verlossen van de vijanden? Harpspeler zijn aan het hof is als het ware een stap op de

weg daar naartoe. Trek eenvoudig en kort een lijn naar het leven van de kinderen. Wij weten niet wat de Heere op ons pad zal brengen, maar Hij heeft er Zijn wijze bedoeling mee. Uiteindelijk gaat het er altijd om, dat Hij aan Zijn eer komt.

5. Davids muziek is voor hem een grote opluchting. De boze geest en sombere gedachten verdwijnen. Vul aan als de kinderen slechts dingen invullen als: "wat een mooie muziek" of "David kan prachtig spelen". Breng hun gedachten naar een diepere laag door te benadrukken dat de muziek niet alleen prachtig was, maar daarbij ook de problemen van Saul echt oploste.

Oplossing rebus: van schaapherder tot muzikant.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan.

- wegnemen van angst, bange of sombere gedachten
- dank voor de gave van ontspanning door muziek
- vertrouwen en geloof, dat de Heere ons leven leidt en dat Hij weet wat voor ons het beste is

Verwerking

Maak een harp

Nodig: stevig karton, prikpenen/snijmesjes, verf en kwasten, elastiekjes, vleugelpinnen.

Kopieer onderstaande afbeelding op A4- of A3-formaat. Teken de vorm van de harp over op stevig karton. Laat de kinderen de vorm uitprikken of uitsnijden. Verf de harp. Span er vervolgens elastieken op met behulp van vleugelpinnen.

Crafting The Word Of God

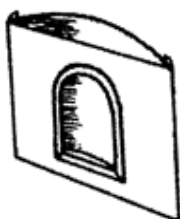
Muziek voor de (k)Koning

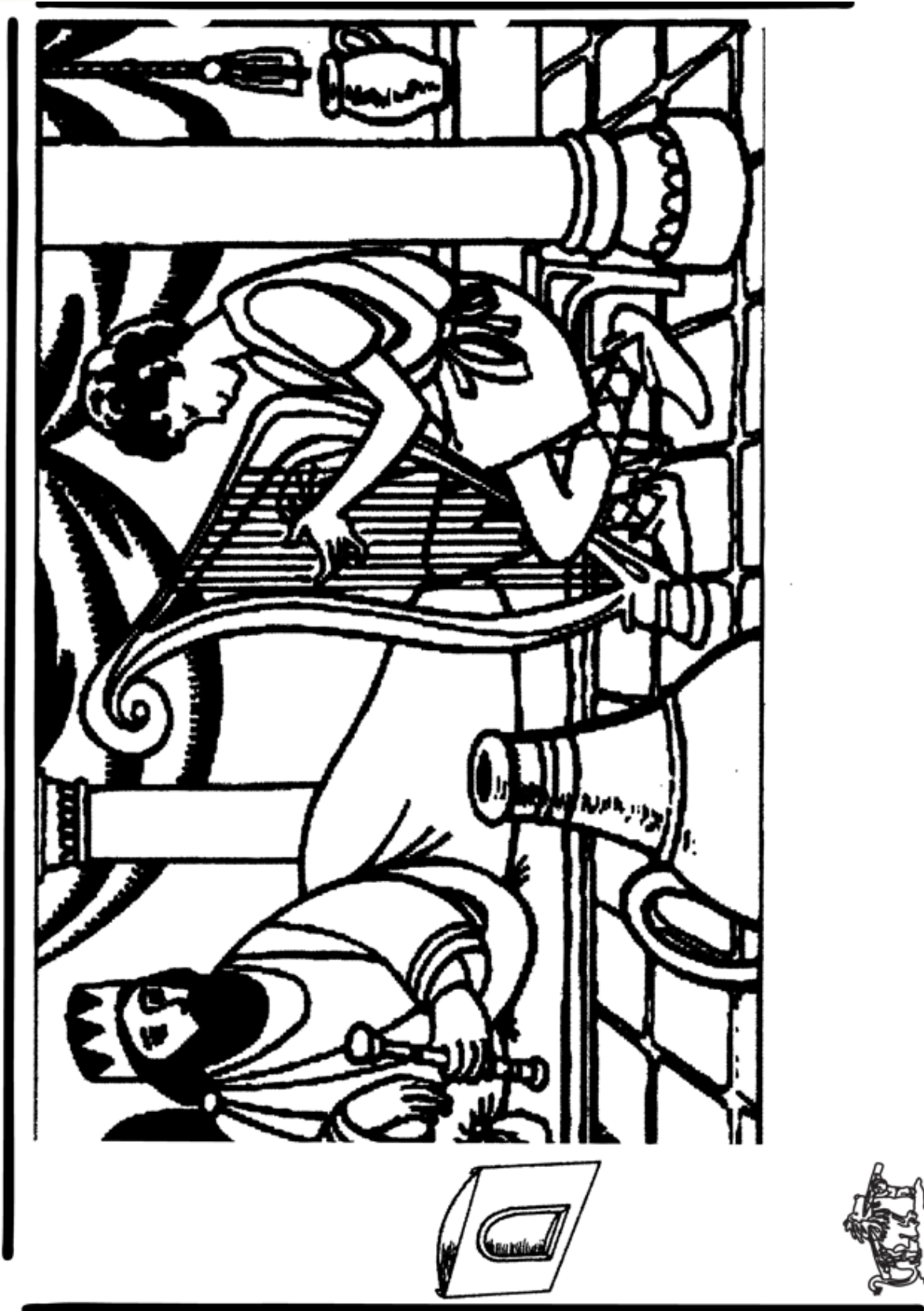
Het werkblad is te downloaden via http://www.gelovenisleuk.nl/images/kinderen/knutselen/muziek_voor_de_koning_knutsel_1.pdf.

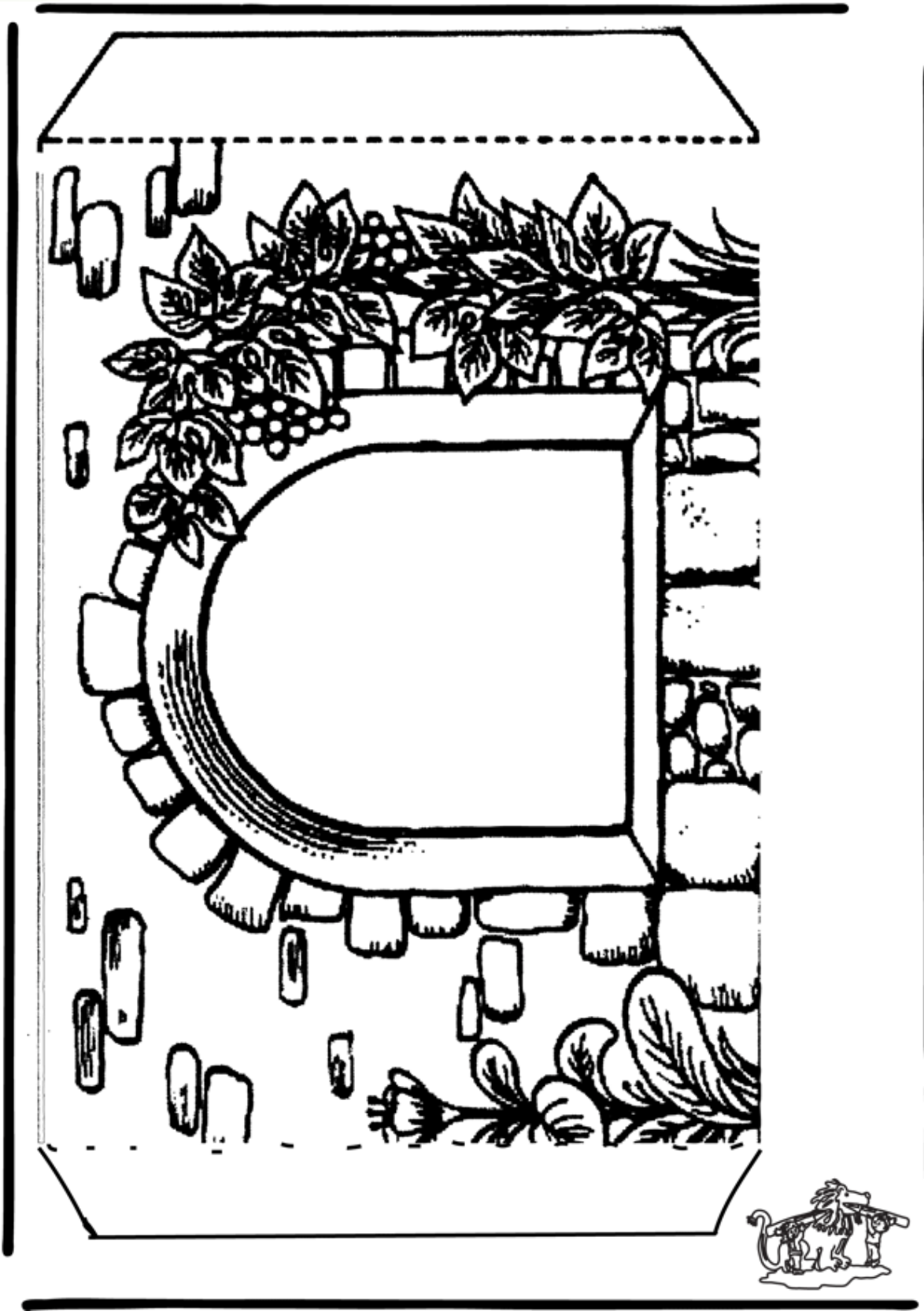

Je kunt er ook een 'glas in lood' van maken. Als je het geheel inkleurt met stift en daarna bestrijkt met slaolie, kun je hem ophangen voor het raam. Vooraf dan wel even de losse onderdelen er bij kopiëren, zodat alles op 1 vel staat. Print hem dan op 80 grams papier.

Diorama van David bij Saul

2. De pottenbakker

Bijbelgedeelte lezen, voorafgaand aan de Bijbelstudie: Jeremia 18: 1-17
Het werk van de pottenbakker

Doel

De kinderen

- Weten hoe de Heere God met een pottenbakker vergeleken wordt.
- Beseffen dat de Heere vrij is om met onze levens te doen wat Hij wil en dat Hij ons oproept tot bekering.
- Kunnen aangeven welke bijzondere dingen er in hun leven gebeurd zijn. (De Heere bestuurt alle dingen.)

Bij het maken van de vertelschets en de verwerking is uitgegaan van bovenstaande doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker om na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 86 vers 6	Leer mij naar Uw wil te hand'len
Psalm 143 vers 10	Leer mij, o God van zaligheden
Psalm 25 vers 2	Heer' ai maak mij Uwe wegen
Psalm 119 vers 3	Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest
Psalm 139 vers 1, 9 en 14	Niets is, o Oppermajesteit Gij hebt, wijl niets Uw oog weerhoudt Doorgrond m', en ken mijn hart, o Heer'
Gele zangbundel nr. 198	Zoals klei in de hand van de pottenbakker
Gele zangbundel nr. 133	Neem mijn leven
Gele zangbundel nr. 182	Welzalig de man die niet wandelt
Gele zangbundel nr. 117	Leer mij Uw weg, o Heer'

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 87	De onmogelijkheid van zalig worden zonder bekering
NGB art. 13	Gods voorzienigheid en Zijn regering over alle dingen
DL H 1; art. 10	De oorzaak van de uitverkiezing

Exegese Jeremia 18:1-17

Focus

De HEERE is almachtig en vrij om met jou te doen zoals Hij wil, Hij wil jou vormen tot Zijn eer en roept jou op tot bekering.

Omschrijving focus

Het beeld van de pottenbakker heeft twee kanten in Zich. Aan de ene kant laat het de volstrekte vrijheid zien die God heeft in Zijn omgang met het volk. In Rom. 9:20-21 wordt dit beeld zo gebruikt, als Paulus spreekt over Gods vrije verkiezing. Tegelijk laat het beeld ook de zorg zien die de HEERE besteedt aan Zijn volk. Telkens weer doet Hij er alles aan om het te vormen tot Zijn eer. Als het volk Zich bekeert, zal de HEERE van Zijn oordelen afzien. De mens wordt hier niet getekend als een willoze speelbal overgeleverd aan de grillen van een hogere macht. In tegendeel wordt de HEERE hier getekend als een God die er alles aan doet om het volk zalig te maken.

Achtergrondinformatie

Deze profetie is door Jeremia geprofeteerd in de tijd net voor de ballingschap van Juda. Eerder was het tienstammenrijk al weggevoerd. Het volk leefde in zonde en luisterde niet naar de oproep tot bekering van Jeremia en de andere profeten.

Vers 1-2

De HEERE Zelf draagt Jeremia op om naar de werkplaats van een pottenbakker te gaan. Er waren in die tijd meerdere pottenbakkers in Jeruzalem, die allerlei potten en kruiken maakten. De HEERE gebruikt een heel alledaags tafereel om iets uit te leggen over de manier waarop Hij met Zijn volk omgaat. Midden in de werkplaats, terwijl Jeremia naar het werk kijkt, gaat de Heere tot Hem spreken.

Vers 3-4

Jeremia is gehoorzaam aan de oproep van de HEERE en gaat naar de pottenbakker. Hij ziet hoe hij bezig is. De pottenbakker neemt een stuk klei en legt dit op een draaischijf. Deze draaischijf is verbonden met een andere draaischijf die hij met zijn voeten kan aandrijven. Op die manier draait de klomp klei rond. Met zijn handen en met behulp van water kan hij een pot of vaas maken. Jeremia staat even te kijken en ziet hoe de eerste poging mislukt. De weerbarstige klei is niet in een vorm te kneden die de pottenbakker wil. De pottenbakker duwt de klei weer in elkaar en probeert het opnieuw en nu ontstaat er een pot die aan de eisen voldoet.

Vers 5-6

Nu gaat de HEERE spreken. Hij richt Zich via Jeremia tot het 'huis van Israël'. Hiermee wordt in de eerste plaats Juda bedoeld. De HEERE kan met het volk handelen zoals de pottenbakker met de klei. De pottenbakker kneed het materiaal zoals hij wil, zo is ook de HEERE vrij om met het volk te doen wat Hij wil. Tegelijk is dit ook het beeld van de zorg die God aan Zijn volk besteedt, om het te maken tot een volk dat aangenaam is in Zijn ogen. Telkens opnieuw wil de HEERE het volk vormen tot een volk tot Zijn eer.

Vers 7-10

De vrijheid en macht die de HEERE heeft wordt in de verzen 7-10 toegepast op alle volken. Met elk volk kan de HEERE handelen zoals Hem dat goedgevalt, Hij heeft er alle macht over. Hij kan een volk dat in zonden leeft met oordelen treffen. Wanneer het volk zich bekeert, kan de HEERE het volk ook weer voorspoed geven. Andersom kan de HEERE een volk dat Zijn zegen heeft ontvangen, maar zondigt, alsnog met Zijn oordelen treffen. Hierin horen we een waarschuwing aan Israël: het kan wel denken het uitverkoren volk te zijn, maar de HEERE is vrij om te doen wat Hij wil. In vers 8 ligt de nadruk op de noodzaak van bekering. Het volk moet Zich tot de HEERE bekeren, dan zal de HEERE berouw hebben over Zijn plannen van straf en oordeel. Dit laat zien dat het volk wel iets meer is dan 'slechts' onmondige klei.

Vers 11

De algemene uitspraken over Gods omgang met volken uit vers 7-10 moet Jeremia hier toepassen op het volk Juda. Jeremia moet tegen hen spreken. De HEERE heeft een plan van oordeel en kwaad tegen hen klaarliggen. Dit laat zien dat het volk in zonden leefde. Tegelijk is er nog hoop: het volk moet Zich bekeren. Zoals in de verzen hiervoor geschetst heeft de HEERE dan ook de macht om Zijn oordelen af te wenden.

Vers 12

De reactie van het volk is teleurstellend. Het volk bekeert zich niet, maar wijst de oproep botweg af. Heel bot antwoorden ze dat ze zullen doen waar ze zelf zin in hebben. Men zegt dat er toch geen hoop is dat de HEERE van Zijn oordeel afziet. Dit is een directe ontkenning van wat de HEERE eerder zei. Juist in het beeld van de pottenbakker wordt de zorg van de HEERE zichtbaar.

Vers 12-17

Als reactie op de botte afwijzing van het volk gaat de HEERE Zijn oordeel uitspreken. Hij stelt eerst een vraag en vraagt of er ooit ergens in de heidenwereld zulke zonden zijn begaan als in Israël. Israël wordt vergeleken met een jonge vrouw die overspel gepleegd heeft. In vers 14 zegt de HEERE dat het ondenkbaar is dat de sneeuw zal verdwijnen van de Libanon of dat de bergbeken die het smeltwater afvoeren zullen opdrogen. Maar het nog veel ondenkbaardere is wel gebeurd: het volk is de HEERE vergeten. Ze dienden de afgoden ('roken der ijdelheid'). Ze zijn afgeweken van de gebaande wegen van Gods verbond en lopen nu struikelend op de ongebaande paden. Hun land is een aanfluiting geworden, waar voorbijgangers hoofdschuddend langslopen. De HEERE zal het volk verwoesten en verstrooien, zoals de droge en hete woestijnwind dat kan doen. Op de dag van het oordeel zal God hen met de nek aankijken. Hij zal hen niet helpen maar in de steek laten, zoals zij Hem in de steek gelaten hebben.

Vertelschets

Intro

Neem een klomp klei mee en praat er met de kinderen over. Wat kun je met klei? Bijvoorbeeld een appel, een vogel of een schaalpje.

Wanneer ben je tevreden?

Wat doe je als hij nog niet helemaal naar je zin is? Dan maak je er weer een bal van en dan begin je opnieuw.

Jij vormt de klei net zo lang tot het helemaal goed is.

Soms moet je wel drie keer opnieuw beginnen. Je vormt de klei totdat je schaalpje helemaal naar je zin is.

Opening vertelling

'Jeremia, luister eens!'

Jeremia heft zijn hoofd op. Hij wordt geroepen. Het is de stem van de Heere.

'Jeremia, Ik heb een opdracht voor je. Jij bent een profeet, jij vertelt al Mijn woorden weer verder aan het volk Israël. Ik wil hen weer iets zeggen. En dat moet jij gaan doen, Jeremia.'

'Wat moet ik vertellen dan, Heere?'

'Dat zal Ik je niet alleen vertellen, maar ook laten zien. Daarom heb Ik een opdracht voor je.

Ga naar het dorp, ga naar de werkplaats van de pottenbakker. Daar zal Ik je laten zien en vertellen wat je tegen het volk Israël moet zeggen.'

Bij de pottenbakker

- Daar gaat Jeremia, naar het huis, de werkplaats van de pottenbakker. Hij kijkt eens rond. Overal ziet hij potten en schalen staan. Die laten de vrouwen van het volk Israël bij de pottenbakker maken. Kijk de pottenbakker gaat net met een nieuwe beginnen. Jeremia kijkt goed. Kijk ook maar eens mee.

- De pottenbakker zit op een kruk en houdt een apparaat stevig tussen zijn benen. Een apparaat met twee schijven. Ze zitten aan elkaar vast door een as. De pottenbakker draait aan de onderste schijf met zijn voeten. Nu gaat ook de bovenste schijf draaien, door de as die tussen de schijven zit.
- Als de pottenbakker een klomp klei op de bovenste schijf heeft gelegd zorgt hij met zijn voet ervoor dat de schijf gaat draaien.
- Hij maakt zijn handen nat in een emmer water. Met zijn natte vingers en handen raakt hij de klei aan (net doen alsof je bezig bent, uiteraard zonder klei). Doordat de schijf draait, komt er vorm in de klei, door de druk van zijn handen.

(In plaats van beschrijvend kun je het ook als een gesprek laten zijn tussen de pottenbakker en Jeremia. Vertel eens, wat is uw gereedschap. Nou, dit is het belangrijkste, de draaischijf. Het zijn er eigenlijk twee, zie je dat. Ze zitten aan elkaar vast met een as. Enz...)

- Wat doet u als een pot mislukt? Als de vorm toch ander moet zijn? Of hij moet groter of juist hoger? Als hij niet wordt, zoals ik wil, dan begin ik opnieuw. Kijk, dan maak ik er weer een bonk van en dan begint alles weer van voor af aan. Dan begin ik weer opnieuw met het vormen van de klei.

De boodschap van God voor het volk

- Aandachtig kijkt en luister Jeremia. Hij moest hier naar toe van de Heere. De Heere wil hem bij de pottenbakker iets leren. Maar wat?
- Dan hoort hij opnieuw de stem van God. Jeremia, heb je goed gekeken?
-Heb je gezien hoe de pottenbakker aan het werk is?
Zo werk Ik ook.
-De pottenbakker wil de klei vormen zoals hij wil. Het moet perfect worden.
Dat wil ik ook met het volk Israël. Zij zijn in Mijn hand. Zij moeten worden zoals Ik wil.
-Wat doet de pottenbakker als het niet wordt zoals hij gedacht had? Dan maakt hij het gemaakte weer stuk en begint hij opnieuw. Dat ga ik ook doen met het volk. Ik ga ze afbreken, wegrukken, Ik zal ze doen ondergaan, Ik laat ze verliezen.
-Maar: als het volk zich bekeert als ze Mijn boodschap horen, dan zal Ik het niet doen. Dan begin Ik weer opnieuw met hen. Ze moeten worden zoals Ik hen bedoeld heb, dat ze leven tot Mijn eer.
- Hoor je dat? De Heere vergelijkt het volk met een klomp klei. De HEERE is al begonnen om het volk Israël te vormen. Hij wil het zo maken dat het leeft tot Zijn eer. Dat is Zijn doel met Israël. Als het volk niet naar Hem luistert, zullen ze worden gestraft. Maar als ze zich bekeren, zal Hij ze zegenen.
- Jeremia moet deze les doorgeven aan het volk.

De boodschap van God voor jou

- Maar deze les is niet alleen voor het volk Israël. God heeft hier een boodschap voor jou! Net als Israël ben jij ook als klei. *De Heere God is de pottenbakker. Hij heeft de leiding over jouw leven. Hij vormt jou. Zijn doel met jouw leven is dat je leeft tot Zijn eer. Zó wil Hij jou maken. Als je zondigt zal Hij je straffen. Maar als je naar Hem luistert, wil Hij je eeuwig zegenen.*

Ken jij het lied hierover?

Zoals klei in de hand van de pottenbakker, zo ben jij in Mijn hand, zegt de Heere. Ik maak jou een vat tot Mijn eer.

Hoe doet de Heere dat? Hij heeft met ieder leven een doel. Hij heeft jou geschapen met het doel dat je tot Zijn eer leeft.

Hij laat jouw geboren worden in dit gezin. Hij laat je hier naar de kerk gaan. Als er vervelende dingen in je leven gebeuren, kan de Heere het juist zo maken dat je daardoor Hem tot Hem gaat bidden. Bijvoorbeeld bij ziekte, zorgen of verdriet.

Daarom zingt het lied: Kneed mij Heere God, ook als het soms wel eens pijn doet. Want U weet

precies hoe ik zijn moet.

Het helpt dus niet als je boos bent op God als dingen in je leven anders gaan dan jij zou willen.

Maar je hoort ook wat er gebeurt als je tegen God ingaat. Als je Zijn Woord niet belangrijk vindt, als je geen tijd voor Hem maakt, als je lelijke woorden blijft zeggen en op allerlei manieren blijft zondigen, terwijl je weet wat de wil van de Heere is.

Dan gebeurt het net als bij de pottenbakker. Wat heeft hij aan een pot die niet goed is? Dan doet hij hem weg, kneed hem weer tot een bal en begint opnieuw.

- Jeremia moet deze opdracht aan het volk gaan zeggen. Hoe reageren ze erop? Het volk luistert niet naar Jeremia. Ze zeggen dat er geen hoop meer is, want de Heere zal hen toch wel straffen. *Wat is dat erg! De Heere wil juist wel voor het volk zorgen en hen zegenen, als ze maar naar Hem luisteren!*
- Het volk van Israël luistert niet naar de oproep van Jeremia. Ze dienen de afgoden en ze vergeten de waarschuwing van Jeremia en wat nog veel erger is: ze vergeten de Heere! Nu zal de Heere hen straffen. Hij zal hen in de steek laten, net zoals zij Hem in de steek hebben gelaten.
- Wat vindt jij daarvan? Vind je dat eigenlijk dom van het volk Israël?
- Wacht, het gaat niet alleen om Israël, het gaat om jou? Ben jij net als het volk Israël?

Slotzin:

Hoor! Als een pottenbakker vormt God jouw leven. Het is Zijn doel dat je leeft tot Zijn eer!

Heb je een beamer en scherm? Dan kun je het lied laten zien, kan ook zonder geluid,

<https://www.youtube.com/watch?v=JFFDnFPvVGk>

Antwoorden Bijbelstudie

1. Onder de platen: Draaischijf en klei.
Een pottenbakker maakt veel verschillende dingen, zoals potten, vazen, schalen, enz.
2. -Hij maakt weer een klomp van de klei en begint opnieuw.
-Totdat het er goed uit ziet / totdat het wordt zoals Hij bedoeld heeft.

Kader: Israël deed de Heere verdriet door Hem steeds te vergeten, andere goden te dienen en ongehoorzaam te zijn.
3. Jeremia – profeet
Heere God – pottenbakker
Klei – mensen
Gehoorzaam – zegenen
Volk Israël – ongehoorzaam
Zonde – straffen
4. -Doel: Om tot Zijn eer te leven.
-Fijne en verdrietige dingen uit het leven van de kinderen.
-Hoe ga je daar mee om? Door er met elkaar over te praten. De Heere danken voor zegeningen en hulp die Hij geeft. Hem bidden om Zijn hulp en kracht bij moeilijke / verdrietige dingen.
-Romeinen 9:20. Het is aan God om te doen met mensen wat Hij wil. We mogen niet bij alles wat er in ons leven gebeurt het 'waarom?' vragen, alsof we God ter verantwoording roepen.
(Evt. Zondag 10 over de voorzienigheid Gods. Het komt van Zijn Vaderlijke hand ons toe.)

-We doen Hem verdriet als we ontevreden en opstandig zijn.

5. Denk aan geboorte van een broertje / zusje, het sterven van een familielid, zwemdiploma, doop eerst spreekbeurt, bruiloft van oom/tante, ongeluk, ziekenhuisopname, verhuisd, enz.

Verwerking

Zelf een (bloem)potje maken van klei

Benodigdheden:

- Zelfdrogende klei
- Placemats of kranten
- Deegrollers
- Om het potje te versieren:
 - o Verfwasten
 - o Verf

Tip:

Kijk van te voren goed hoe lang de klei nodig heeft om hard te worden. Pas daarna kun je de kinderen laten verven.

Werkwijze:

Maak een bal van de klei, zodat er geen luchtgaten meer in zitten.

Maak de bal daarna plat met een deegroller, maar zorg dat het niet te dun wordt.

Maak een holletje in het midden. Nu kun je de zijkanten maken. Maak er zelf een vorm van.

Als de klei hard geworden is kun je je potje gaan versieren!

Woordzoeker

Zoek de onderstaande woorden:

assen
betekenis
bidden
Bijbel
draaien
gehoorzaam
genade
hand
Israël
Jeremia
klei
kneden
luisteren
pottenbakker
profeet
schijven
vergeving
voet
volk
waarschuwing
werkplaats
werkstuk

3. De wijngaardenier

Bijbelgedeelte lezen, voorafgaand aan de Bijbelstudie: Mattheüs 21:33-46

De gelijkenis van de boze wijngaardeniers

Als je dit gedeelte gaat vertellen, lees dit dan niet van te voren met de kinderen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Wil je toch eerst Bijbellezen, kies dan voor een ander gedeelte, waarbij je hun aandacht al richt op de kern.

Bijvoorbeeld:

- Numeri 20:2-5. *Waarom is het volk boos op Mozes? De Heere had hen Mozes als leider gegeven. Op wie zijn ze dus eigenlijk boos? Hoe reageert God? Vandaag gaat het over hoe God reageert op het joodse volk en op ons. Het is verbazingwekkend hoe geduldig Hij is!*
- Mattheüs 23:37. *Waar beschuldigt de Heere Jezus de inwoners van Jeruzalem van? (Profeten gedood, boodschappers van God gestenigd, willen niet bij Jezus komen.) Hoe vraagt de Heere aan jou dat je bij Hem komt? Wat is jouw reactie? Let nog eens op de woorden 'Hoe vaak heb ik je bijeen willen vergaderen....maar je hebt niet gewild.' Vandaag gaat het over Gods geduld, zelfs al mensen niet willen luisteren. Maar dat geduld is niet eindeloos....*

Doel

De kinderen

1. *weten op welke manier God een wijngaardenier is en wie er met de wijngaard bedoeld wordt.*
2. *beseffen dat God oneindig veel geduld met ons heeft.*
3. *kunnen benoemen op welke manier God steeds weer bij hen terugkomt.*

Bij het maken van de vertelschets en de verwerking is uitgegaan van bovenstaande doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker om na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 2: 7	Welzalgig zij, die naar Zijn reine leer
Psalm 118:11	De steen die door de tempelbouwers
Psalm 118:13	Gezegend zij de grote Koning
Psalm 147:10	Hij gaf aan Jakob Zijne wetten

Zangbundel Zoek eerst het Koninkrijk van God

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

DL 3,4 art. 7 Het gaat om het geloof in de Heere Jezus Christus

Exegese Mattheüs 21:33-46

Focus

De Heere zoekt jou elke keer op met Zijn evangelie en vraagt jou om in de Heere Jezus te geloven. Wie in Hem gelooft wordt zalig, wie Hem verwerpt kan niet zalig worden.

Omschrijving focus

In de gelijkenis beschrijft de Heere Jezus de reactie van Israël op de verkondiging van het evangelie. De Heere stuurde vele profeten naar Israël, maar ze wilden niet luisteren. Uiteindelijk zond God Zijn eigen Zoon, die hebben ze gedood. Het gedeelte laat aan de ene kant de trouwe en vasthoudende liefde van God zien en aan de andere kant de onbekeerlijkheid van het volk. Ook vandaag zoekt de Heere de kinderen telkens op met het evangelie. Dat is grote genade van God. Maar wat doen we met dit evangelie? Er is maar één gerechtvaardigde reactie, en dat is geloof!

Achtergrondinformatie

Deze gelijkenis is de tweede uit een serie van drie en gaat vooral over de schuld van het volk Israël door het verwerpen van Jezus Christus als Zoon van God. Ook de andere gelijkenissen gaan over de vraag hoe we omgaan met evangelie van Christus. Het is een gelijkenis, dat betekent dat we niet elk detail van betekenis moeten voorzien of moeten vergeestelijken. Het gaat met name om de toepassing die in het laatste gedeelte volgt. Er zijn maar twee mogelijkheden: geloof of ongeloof. Er zijn maar twee uitkomsten: zaligheid of oordeel.

Vers 33

Opnieuw vertelt de Heere Jezus een gelijkenis. De Heere Jezus gebruikt gelijkenissen om iets duidelijk te maken over hoe God met het volk Israël gehandeld heeft. De wijngaard uit de gelijkenis is Israël (Jes. 5:1-7). Jezus maakt duidelijk hoe de HEERE heeft gezorgd voor het ontstaan van het volk Israël. Met alle trouwe zorg heeft Hij hen omringt.

Vers 34-36

Net als de eigenaar van een wijngaard verwacht ook de Heere vrucht. Hij zend daarom Zijn knechten. De knechten uit de gelijkenis staan symbool voor de profeten in Israël. De gelijkenis neemt een bijzondere wending als Jezus vertelt hoe de landlieden de knechten mishandelen. Dit staat symbool voor de schandelijke wijze waarop Israël met veel van Gods profeten is omgegaan. De landeigenaar blijft echter knechten zenden, maar ze worden allemaal op dezelfde schandelijke wijze behandeld.

Vers 38-39

Opnieuw neemt de gelijkenis een bijzondere wending. Wat niemand verwachtte gebeurt: de eigenaar zend zijn zoon. De eigenaar gaat ervanuit dat men toch minstens voor de zoon respect zou hebben. Jezus vertelt hoe ook deze zoon wordt verworpen en gedood. Men denkt definitief met de eigenaar af te rekenen als men de erfgenaam dood. Heel nadrukkelijk verwijst Jezus hiermee naar Zichzelf. Hij is de Zoon van God, lang beloofd en nu gekomen. Jezus wijst vooruit naar zijn einde en onderkent hiermee de moordplannen die de overpriesters en farizeeën koesterden.

Vers 40-41

Jezus is nog steeds in gesprek met de overpriesters en Farizeeën. Hij betreft hen nu bij het verhaal door een vraag te stellen. De Farizeeën zijn heel radicaal. Natuurlijk moeten zulke knechten zwaar gestraft worden en moet de wijngaard aan een ander gegeven worden. Ze hebben op dit moment nog niet door dat Jezus over henzelf spreekt. Ze lopen als het ware in de val die voor hen is neergezet en spreken hiermee het oordeel uit over henzelf.

Vers 42

Jezus lijkt van onderwerp te veranderen als Hij ineens spreekt over een profetie uit Psalm 118. In deze Psalm gaat het over een steen die door de bouwers ongeschikt werd geacht, maar toch tot een hoeksteen is geworden. Een hoeksteen was een steen die voor de constructie van het gebouw van groot belang was, het is de belangrijkste steen. Jezus zegt hiermee dat deze profetie op dat moment tot vervulling komt. Hij is de Hoeksteen, die door velen verworpen is, maar door God is uitverkoren. De gelijkenis en de profetie samen maken duidelijk waar Jezus op doelt.

Vers 43-44

In de verzen 43-44 maakt Jezus de toepassing. Hij spreekt het oordeel uit over de Farizeeën vanwege hun ongelof. Breder wordt hiermee het oordeel uitgesproken over heel Israël. Israël heeft keer op keer de profeten van de Heere verworpen en staat op het punt Jezus als de Zoon van God te doden. De Heere zal, vanwege het ongelof van Israël, ook van buiten Israël mensen tot Zijn volk toebrengen. De verworpen hoeksteen wordt een struikelsteen en zal op hen vallen. Deze tekst is werkelijkheid geworden nadat het volk riep: 'zijn bloed kome over ons en onze kinderen.'

Vers 45-46

Als Jezus is uitgesproken begrijpen de farizeeën en Schriftgeleerden de betekenis van de gelijkenis. Nu begrijpen ze dat Hij het over hen had. Hun eerder uitgesproken oordeel komt op hun eigen hoofd terug. Helaas zien we niet dat het hen tot inkeer brengt. De profetie vervuld zichzelf, want de Farizeeën raken nog meer vervuld van haat tegen Jezus. Het liefst willen ze Hem direct gevangennemen en doden. Het is alleen vanwege de menigte die een hoge achting voor Jezus had, dat zij hun plan niet konden uitvoeren. Van Gods kant uitgezien weten we dat Zijn tijd nog niet gekomen is. Uiteindelijk zullen ze hun kans grijpen en Gods gezalfde ter dood veroordelen.

Vertelschets

Beginzin

Wat staan die mannen daar bij elkaar?

- Ze staan daar met ontevreden gezichten. Overal merken ze dat er naar Jezus van Nazareth geluisterd wordt. Dat vinden ze maar niks. Zij zijn toch de leiders van het volk. Zij zijn de overpriesters en ouderlingen. Zij moeten het volk leiden en onderwijzen. Wat doet deze Jezus hier dan?
- Ze vragen zich af door welke macht Jezus spreekt. Ze krijgen een vraag als antwoord terug.

Gelijkenis

- Dan vertelt de Heere Jezus hen een gelijkenis. Een verhaal met een les, een bedoeling.
- Hij vertelt: Een rijke heer geeft opdracht om een wijngaard te maken. Er wordt een muur omheen gebouwd. Stenen worden uit de grond gehaald en de grond bewerkt. Daarna kunnen de druivenstruiken in de grond worden geplant. Er wordt een toren in het midden gebouwd. Van daaruit kunnen de wachters de hele wijngaard overzien. Ook maken ze een grote bak waar straks de druiven in geperst kunnen worden.
- Er wordt hard gewerkt. Als alles klaar is, vertrekt de heer naar het buitenland. De wijngaard verhuurt hij aan wijnbouwers. Zij verzorgen de wijngaard voor hem in de tijd dat hij weg is. Als beloning mogen zij straks een deel van de oogst hebben.
- Als de oogsttijd gekomen is, stuurt hij knechten naar de wijnbouwers om zijn deel van de opbrengst in ontvangst te nemen. Maar de wijnbouwers die zijn wijngaard beheren slaan zijn knechten in elkaar. De ene wordt geslagen, de andere gedood, de volgende gestenigd. Wat is dit nu?
- Maar de eigenaar wil graag vruchten zien van zijn wijngaard. Want die wijngaard is van hem! Daarom stuurt hij opnieuw dienaren, nog meer dan de eerste keer. Maar daar gebeurt hetzelfde mee. Sommigen worden gedood, anderen geslagen, overladen met beledigingen en met lege handen teruggestuurd. Wat erg!

- Wat moet ik doen? Moet ik er mee stoppen? Nee, ik geef hen nog een laatste kans. Ik zal mijn zoon sturen, hem die ik liefheb; (*Hoor je de woorden: Ik zal mijn zoon sturen...!*), hem, die ik liefheb, voor hem zullen ze toch wel ontzag hebben! Wat een geduld van de eigenaar! Maar toen de wijnbouwers hem zagen, zeiden ze tegen elkaar: "Dat is de erfgenaam. Hij krijgt later de wijngaard. Laten we hem doden, dan is de erfenis voor ons!" Ze sleuren hem de wijngaard uit en doden hem.

Na de gelijkenis

Zoals de eigenaar van de wijngaard geduld heeft met de arbeiders, zo heeft de Heere geduld met ons. Telkens weer zoekt Hij ons op en laat Hij ons Zijn Woord horen en lezen. Hij stuurde en stuurt verschillende mensen die Zijn Woord vertellen. Hij heeft ook Zijn eigen Zoon gestuurd!

- De Heere Jezus kijkt de overpriesters en ouderlingen aan. Hij vraagt: Wat zal de eigenaar met de huurders doen als hij terugkomt?
- Daar willen ze eigenlijk geen antwoord op geven. Maar ze moeten wel, want wat zullen de mensen anders wel zeggen? "Hij zal zelf komen en hen ter dood laten brengen en de wijngaard aan anderen geven," is hun antwoord.

- Met de wijngaard wordt Israël bedoeld. God stuurde profeten. Maar ze werden niet geloofd. Opnieuw stuurde God profeten en boodschappers. Maar weer werden ze niet geloofd. Ze werden mishandeld of zelfs gedood. Dan stuurt God Zijn Zoon, Zijn eigen Zoon, Die Hij liefheeft. En wat hebben ze met Hem gedaan?
- *Zoals God veel geduld had met Israël, heeft hij ook veel geduld met ons. Telkens weer zoekt Hij ons op en laat Hij ons Zijn Woord horen en lezen. Hij stuurde en stuurt verschillende mensen die Zijn Woord aan jou en mij vertellen. Hij heeft ook Zijn eigen Zoon gestuurd! Wat hebben ze met Hem gedaan?*
- De Heere Jezus kijkt de overpriesters en ouderlingen aan: "Hebben jullie nooit in de Schrift gelezen: De steen die de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoeksteen; het is van de Heere geschied en het is wonderlijk in onze ogen?" (Psalm 118)
- Ze begrijpen ook best wat Jezus daarmee wil zeggen. Hij is de Steen. En zij zijn de bouwlieden die Hem verwerpen. Maar God maakt van Hem een hoeksteen. Een heel belangrijke steen in een gebouw. Het is of de Heere Jezus zeggen wil: Jullie kunnen Mij doden, maar dat zal het einde niet zijn. Zijn Koninkrijk, het koninkrijk van God, zal van hen weggenomen worden. Het zal gegeven worden aan een ander volk. Het zal gegeven worden aan heidenen, die wel gehoorzamen aan de Heere en zo de vruchten van de oogst aan Hem teruggeven.

- Want dát is wat de eigenaar wilde. De vruchten van zijn wijngaard. *God wil vruchten zien in de levens van de Israëlieten en in de levens van jou. Steeds weer komt Hij door de Bijbel met Zijn boodschap tot jou. Wat doe jij ermee? Zie je hoeveel geduld God met jou heeft? Steeds weer komt Hij terug bij jou, Hij wil in jouw leven vruchten zien. God heeft Zijn Zoon gegeven, het liefste wat Hij had! Hij geeft Zijn Zoon om je te behouden!*
- *Wat doe jij met dit evangelie? Is Hij jouw Zaligmaker of doe je net als de landlieden en verwerp je Hem? Steeds weer zoekt de Heere jou op en laat Hij ons Zijn Woord horen en lezen. Wat een geduld heeft Hij! En dan komt jouw antwoord. Of je gelooft het óf je legt het naast je neer. Dan verwerp je Hem. Bedenk dat God Zijn Zoon heeft gegeven tot verlossing voor onze zonden, tot eeuwig behoud. Er zijn maar twee mogelijkheden: óf je verwerpt Hem óf Hij is jouw Zaligmaker en Redder.*

Slotzin

Dat geduld van God! Steeds weer komt Hij naar je toe. Hij verlangt er naar dat Zijn Zoon niet verworpen, maar ook door jou ontvangen wordt! Daarom: geloof in de Heere Jezus Christus en je zult zalig worden!

Antwoorden Bijbelstudie

1. Wat hoort er niet bij als je denkt aan deze gelijkenis?

druiven – wijngaard – huurders – Paulus - zoon – opstanding - wijnpersbak – belasting – wachttorens – oogst – Schriftgeleerden – psalm 118 – Israël – gelijkenis – onrecht – genade – lijden en sterven – straf – profeten – Jeruzalem – geloof

2. - Denk aan de profeten uit het Oude Testament. Bijvoorbeeld Jesaja, Jeremia, Hosea, Amos, Obadja en anderen.
- Wie stuurt God naar jou? God geeft ons veel mogelijkheden om met Zijn woord bezig te zijn. Dat kan zijn in de kerk, thuis, op school, op zondagsschool of op club. Dominees, ouderlingen, meesters en juffen, evangelisten, ouders,
- God blijft ons opzoeken, waarschuwen en uitnodiging om Hem te gehoorzamen en dienen. Dit zegt ons ook hoe hardleers en ontrouw wij zijn. Hij is trouw, barmhartig en lankmoedig/geduldig. Hij zoekt in Zijn liefde het verlorene.

3. - *Het heil gaat van de Joden naar de heidenen. Israël hoort het Evangelie wel, maar neemt het niet aan in hun hart. Dat is ongeloof en ongehoorzaamheid. Daarom gaat het Evangelie ook naar de heidenen. Christus deed dat zelf ook al tijdens zijn rondwandeling op aarde. Denk bijvoorbeeld aan de Kananeese vrouw en de Samaritaanse vrouw.*
Zie ook Handelingen 13:46-48: "Het was nodig dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelve verstoet en uzelf het eeuwige leven niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen. Want also heeft de Heere ons geboden, zeggende: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat Gij zoudt zijn tot zaligheid, tot het uiterste der aarde. Als nu de heidenen dit hoorden, verblijden zij zich en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven."

- Kan dit jou ook overkomen? Wanneer?

Ja, als je je hart van de Heere af blijft keren. En eens komt er ook een einde aan je leven. Dan is de tijd van het geduld voor jou voor altijd voorbij.

- Betekent dit dat Israël niet langer Gods volk is? |
Ja / nee

- Waarom denk je dat?

Denk aan Paulus. Hij preekte in de synagoge tot de Joden, maar ook op veel plaatsen tot de heidenen. Gods Woord komt tot iedereen die het horen wil. Gods geduld met mensen is oneindig groot. Bij welk volk je ook hoort en in welke plaats je ook woont.

4. - De wijngaardenier stuurt werkers naar de wijngaard. Zo stuurt God Zijn knechten om Zijn Woord te verkondigen.
- De wijngaardenier had veel geduld met de huurders. Zo heeft God veel geduld met zondige mensen.

Verwerking

Groepswerk

Neem voor elk kind een wit papieren bord.

Verf het bord paars.

Laat op het bord elk kind een tekst of lied schrijven die het mooi vindt. Je kunt eventueel een blad met voorbeeldteksten geven zoals bijvoorbeeld:

- Psalm 118 vers 11
- Joh. 3:16
- Zoek eerst het Koninkrijk van God

Maak van al deze borden (druiven) een grote druiventros door ze bij elkaar te plakken. Het is mooi als er ook bladeren, takken e.d. bijgemaakt kunnen worden.

Collage maken

Laat de kinderen in tijdschriften of digitaal afbeeldingen zoeken die afwijzing (van een boodschap) verbeelden. Bespreek welke reactie je vanuit de Bijbel op deze afwijzingen zou kunnen geven.

Denk aan bijvoorbeeld een gebalde vuist, een schreeuwend iemand, iemand die wegloopt.

Je kunt de kinderen ook zelf symbolen voor afwijzing laten bedenken.

Stempelen

Maak een druiventros. Bijvoorbeeld met stempels (kurk o.i.d.) of opgerold papier.

Schrijf op het blad een bijpassende tekst.

'Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Landman.'

'Wie in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht.'

Gods geduld met de wijngaard -> Gods geduld met ons.

Memobord

Maak een memobord van dik karton of triplex.

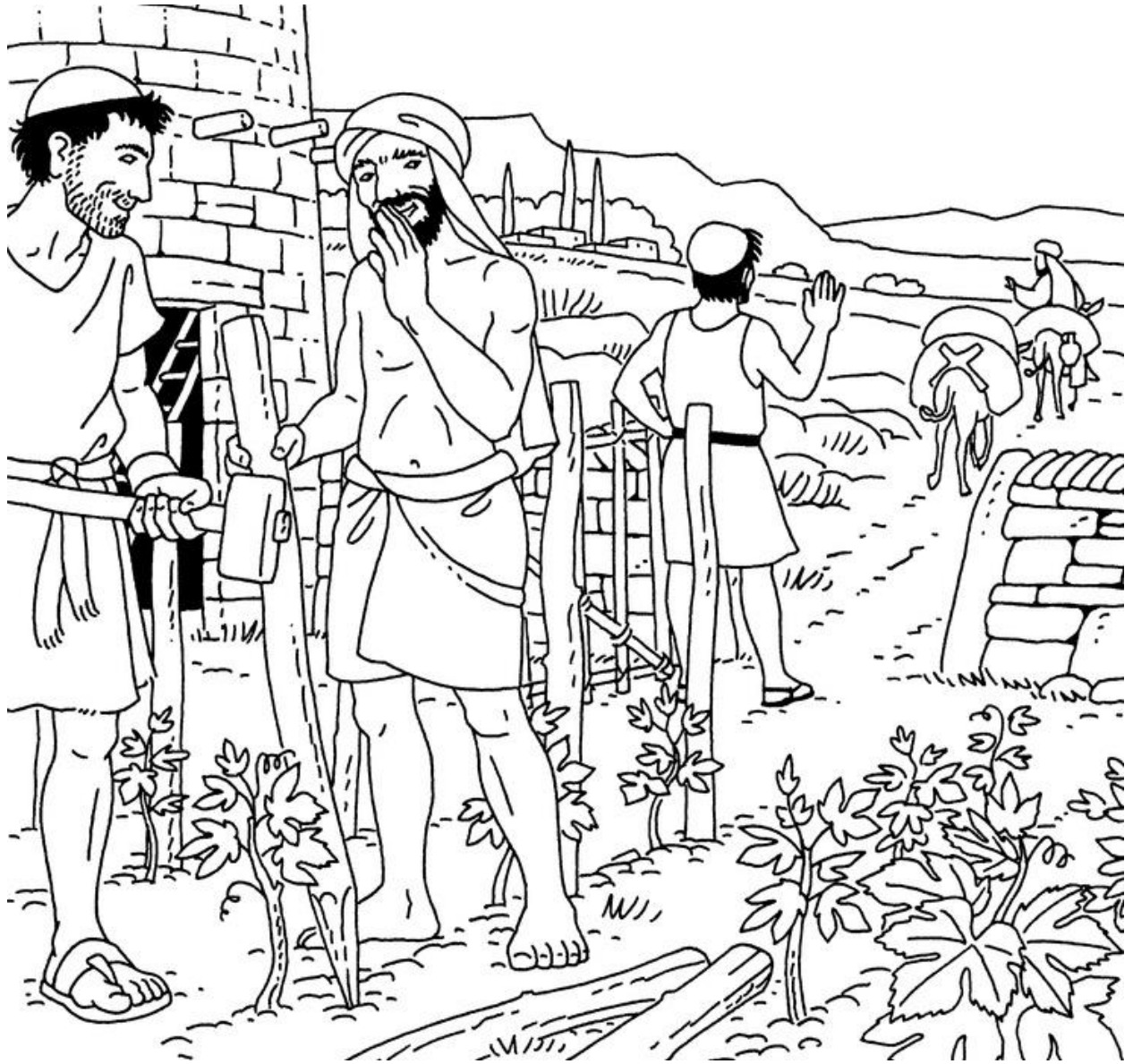
Plak in het midden een stuk krijtbordfolie. Versier de rand met gekleurd papier.

Knutsel een druiventros en plak die op de rand.

Knip een kader waar je een tekst op schrijft en plak die bovenaan.

Plak midden bovenaan een ophanghaakje.

Knoop een lintje aan een krijtje en maak dit ook vast aan het ophanghaakje.

4. De wapendrager

Bijbelgedeelte lezen, voorafgaand aan de Bijbelstudie: 1 Samuël 14:1-7
Jonathan en zijn wapendrager

Als je dit gedeelte gaat vertellen, lees dit dan niet van te voren met de kinderen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Wil je tóch eerst Bijbellezen, kies dan voor een ander gedeelte, waarbij je hun aandacht al richt op de kern.

Bijvoorbeeld Psalm 56: 1-5

- Van David weten we dat hij steeds moest vluchten. Voor wie?
-> voor de Filistijnen, voor Saul.
- Deze Psalm heeft hij ook gemaakt toen hij op de vlucht was voor Saul. Maar de Filistijnen hebben hem gegrepen. Lees maar mee. -> Lees vers 1 voor.
- Wat vraagt hij in deze nood aan God? -> vraag twee kinderen vers 2 en 3 te lezen.
- Lees samen vers 4 en 5. Wat zegt David hier?
- Wat is vertrouwen op God? Vertrouwen op God is geen gevoel, maar een keus die je maakt. Dus geen gevoel 'het komt vast allemaal wel goed'. Maar alles wat je meemaakt, alles wat je van plan bent om te gaan doen aan de Heere te vertellen. Je toevertrouwen aan Hem betekent niet dat alles goed zal gaan. Je kunt nog steeds fouten maken, het kan nog steeds mis gaan. Maar altijd doet God wat je van Hem mag verwachten: Hij is erbij. Hij laat je niet alleen.
- Laat een ander kind de tweede helft van vers 5 nog eens lezen.
En nu vers 12. Wat valt je op?
- Vandaag gaat het ook over het vertrouwen op God.

Doel

De kinderen

1. *weten dat Jonathan en zijn wapendrager vertrouwen op God*
2. *beseffen dat ze, in alle omstandigheden hun vertrouwen op de Heere moeten stellen*
3. *kunnen benoemen hoe zij de Heere vertrouwen*

Bij het maken van de vertelschets en de verwerking is uitgegaan van bovenstaande doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker om na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 35 : 1	Twist met mijn twisters , Hemelheer;
Psalm 34 : 4	Des HEEREN engel schart
Psalm 44 : 4	Stap ik vol moed ten oreloge
Psalm 121: 1 en 4	'k Sla d'ogen naar 't gebergte heen, De HEER'zal u steeds gadeslaan
Psalm 146 : 3	Zalig hij, die, in dit leven
Op Toonhoogte 58	Wie op de Heer' vertrouwen
Op Toonhoogte 179	Een vaste burcht is onze God
Op Toonhoogte 218	Wie maar de goede God laat zorgen
Op Toonhoogte 291	k Stel mijn vertrouwen

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

HC vr/a 26
NGB art. 13

Een Almachtig God en een getrouw Vader
Van de voorzienigheid Gods en regering aller dingen

Exegese 1 Samuël 14:1-7

Focus

Wanneer je op de Heere vertrouwt zal Hij je niet in de steek laten, ook in moeilijke omstandigheden wil Hij je helpen.

Omschrijving focus

In deze geschiedenis, die doorloopt tot vers 14, zien we hoe Jonathan samen met zijn wapendrager een belangrijke overwinning haalt. Hij haalt de overwinning niet door eigen kracht of slimheid, maar door het vertrouwen op God. Dit mag ook voor de kinderen een aansporing zijn om op de Heere hun vertrouwen te stellen.

Achtergrondinformatie

Dit tekstgedeelte is een deel van één van de geschiedenissen die gaan over de strijd tussen Israël en de Filistijnen. Saul is op dat moment nog koning over Israël. In het vorige hoofdstuk bevonden de Israëlieten zich in een benarde positie. Het uitgedunde en kwetsbare leger sloeg zijn tenten op in Gibeon. Het was het gebrek aan vertrouwen op de Heere dat Saul in deze positie had gebracht. In dit gedeelte gaat Jonathan de strijd aan. Hij haalt een belangrijke overwinning, door zich afhankelijk te weten van de Heere. De Heere Zelf helpt hem!

Vers 1

De Filistijnen hebben op een strategisch hoger gelegen punt een wachtpost uitgezet. De strategische plaats maakt dat het bijna onmogelijk is om de Filistijnen te overrompelen. Jonathan, de zoon van Saul, vat het plan op om deze bezetting aan te vallen. Hij vertelt het tegen zijn wapendrager, die met hem meegaat. Zijn vader Saul wordt er echter niet van op de hoogte gebracht. Misschien omdat deze het een onmogelijke missie zou vinden.

Vers 2-3

Saul zit ondertussen niets te doen onder een boom. Zijn uitgedunde leger bestaat nog uit zeshonderd man en hij lijkt de moed te hebben opgegeven. Deze moedeloosheid staat in schril contrast met de moed van Jonathan. Achia, een zoon uit een hogepriesterlijk geslacht, is ook in het leger. Hij heeft de Efod bij zich, waarmee men God om raad kan vragen. Blijkbaar gebeurt dat niet. Deze verzen benadrukken nogmaals hoe Saul de Heere vergeten is.

Vers 4-5

In deze verzen wordt het terrein getekend. Tussen de wachtpost van de Filistijnen en de plaats waar Jonathan is bevindt zich een diepe kloof. De Filistijnen kijken uit over deze kloof. Vanaf hun wachtpost lopen er verschillende kronkelwegen naar beneden naar de kloof. Jonathan zoekt er de juiste route tussendoor. De bergpas die Jonathan wil doorgaan wordt gemarkeerd door twee hoge rotsen.

Vers 6-7

Nadat het terrein is getekend lezen we hoe Jonathan tot zijn wapendrager zegt dat ze de aanval zullen openen. De uitdrukking 'de HEERE zal ons misschien verlossen' geeft uiting aan de grote vrees en eerbied

die Jonathan voor de Heere had. Dat God helpt is geen vanzelfsprekendheid, maar Zijn genade. Toch gaan ze in afhankelijkheid van de Heere de strijd aan. Tegelijk zien we het enorme vertrouwen dat Jonathan op de Heere heeft. Hij weet dat de Heere verlossing kan bieden en dat het bij Hem niet gaat om aantallen. Ook met weinig kunnen ze velen overwinnen, wanneer de Heere met hen is. Dit geloofsvertrouwen wordt bij Saul pijnlijk gemist. De wapendrager sputtert niet tegen en gaat niet terug, maar volgt Jonathan. Hij zal bij Jonathan blijven in alles wat zijn heer wil. In de verzen die volgen gaat hij de strijd aan, maar niet nadat hij eerst de Heere om een teken heeft gevraagd. Zo behalen ze beiden door Gods hulp de overwinning.

Vertelschets

Intro

Neem een groot vel papier mee dat in de vorm van een schild geknipt is en hang dat op.

In het Bijbelgedeelte dat we hebben gelezen gaat het over de strijd tegen het leger van de Filistijnen.

Wat waren in die tijd de wapens waarmee gevochten werd en waarmee kon men zich beschermen?

Schrijf deze op het schild. (speer, zwaard, pijl en boog, helm, schild enz.)

Een soldaat had vaak een wapendrager, een schildknaap, bij zich die meehielp het zware schild en de wapens te dragen.

Wat was het belangrijkste wapen in de strijd? (laat de kinderen raden maar geef zelf geen antwoord op de vraag)

Luister goed naar de vertelling en na afloop stel ik de vraag nog eens.

Beginzin

“Onmogelijk om nog te kunnen winnen”, denkt koning Saul als hij de wachtposten van het grote Filistijnse leger op de hoge rotspunten ziet staan.

Koning Saul

- Koning Saul zit moedeloos onder een granaatboom, van zijn leger is nog maar 600 man over.
- Het Filistijnse leger kan vanaf de bergen de hele kloof overzien zodat het onmogelijk is voor het leger van Israel om ongemerkt dichterbij te komen.
- De priester Achia is ook in het leger van Saul en heeft de Efod bij zich waarmee de Heere om raad gevraagd kan worden. Saul denkt er niet aan om de Heere om hulp te vragen. *En jij, vraag jij de Heere om hulp en raad als je het moeilijk hebt? Saul doet het niet, hij vertrouwt niet op God.*

Jonathan en zijn wapendrager

- Jonathan, de zoon van Saul, besluit om samen met zijn wapendrager het vijandelijke leger aan te vallen. *Kun je begrijpen hoe hij dat durft? Twee mannen tegen een leger van duizenden soldaten!*
- “De Heere is machtig om ons te verlossen door veel of door weinig mensen”, zegt Jonathan tegen zijn wapendrager. *Jonathan vertrouwt op God! Geloof jij ook dat de Heere macht heeft om jou te verlossen van je vijanden, van de zonde?*
- Jonathan weet dat hij er geen recht op heeft dat de Heere Hem zal helpen en zegt; “misschien zal de Heere voor ons werken (ons verlossen)”. *Als de Heere ons gebed verhoort is dat altijd genade van Hem.*
- Jonathans wapendrager belooft mee te gaan en Jonathan te volgen. Hij vertrouwt op Jonathan en op de God van Jonathan.

De aanval

- Jonathan besluit zijn vader niet in te lichten. Die zal zeker proberen hem van zijn plan af te brengen.
- Voordat hij vertrekt vraagt Jonathan de Heere om een teken: als de vijand ze gebieden zal om halt te houden dan zullen ze niet aanvallen. Als de vijand hen uit zal dagen om dichterbij te komen zal dit het teken zijn dat de Heere hen zal laten winnen.

- Dit laatste gebeurt en samen beklimmen ze de steile rotsen. Wat dapper van deze twee mannen! Vanaf de rotsen zijn ze een makkelijk mikpunt voor speren of pijlen.
- Wonderlijk genoeg komen ze heelhuids boven. Daar worden ze niet gedood maar Jonathan en zijn wapendrager doden veel Filistijnen. De rest slaat op de vlucht of raakt in gevecht met elkaar.
- Op een wonderlijke manier verslaan Jonathan en zijn wapendrager het leger van de Filistijnen.

Slotzin

Wat een dappere Jonathan? Wat een trouwe wapendrager? Wat een machtige God! En deze God leeft nog! En iedereen die in Hem gelooft en op Hem vertrouwt zal niet beschaamd worden. Die zál Hij helpen!

Terugkoppeling naar intro

Aan het begin vroeg ik naar het belangrijkste wapen in de strijd.

Wat denk je dat het belangrijkste wapen van Jonathan was in deze strijd? (het gebed en geloofsvertrouwen op God) Schrijf dat bij de andere wapens op het schild.

Antwoorden Bijbelstudie

1. Saul : Dit kunnen we nooit winnen
Jonathan: De Heere kan ons de overwinning geven

Saul is moedeloos, hij vertrouwt niet op God. Zonder de Heere heb je eigenlijk ook geen toekomst!

Jonathan is juist moedig, hij vertrouwt op Gods almacht en hulp. De Heere geeft hem moed en kracht.

2. In vers 7 staat: 'Doe al wat in uw hart is; wend u, zie ik ben met u naar uw hart.'
De wapendrager zegt dat Jonathan moet doen wat hij van plan is. Hij zal hem volgen, waar hij ook heen zal gaan.
Een wapendrager moet vertrouwen hebben in zijn heer en hem durven volgen. Zo is het ook met het volgen van de Heere Jezus. Als we Hem niet vertrouwen zullen we Hem ook niet durven volgen.

3. We moeten strijden tegen de duivel (Efeze 6 : 11)

Als we de Heere lief hebben en zien hoeveel verdriet de zonden Hem doen willen we ook graag tegen de duivel en de zonde vechten.

Gordel	Waarheid
Borstwapen	Gerechtigheid
Schoenen	Evangelie
Schild	Geloof
Helm	Zaligheid
Zwaard	Gods Woord

4. Efeze 6:18: Met bidding en smeking biddende te allen tijde in den geest.
Het gaat hier om het gebed, een machtig wapen!
Hoe merk je dat? De kinderen zullen antwoorden in de trant van 'dan word ik rustig', 'dan durf ik meer', e.d.

Bijbelse voorbeelden gebedsverhoring:

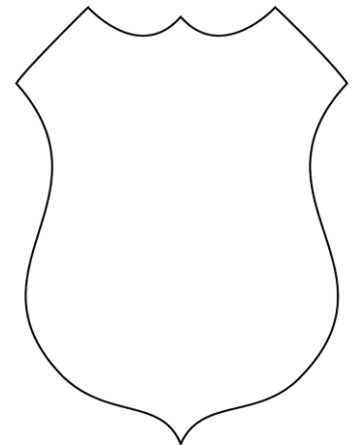
Genezing van Hizkia,
 Hannah die op het gebed een zoon zal krijgen
 Het dochtertje van Jairus
 De genezing van de maanzieke knaap enz.

Verwerking

Schild

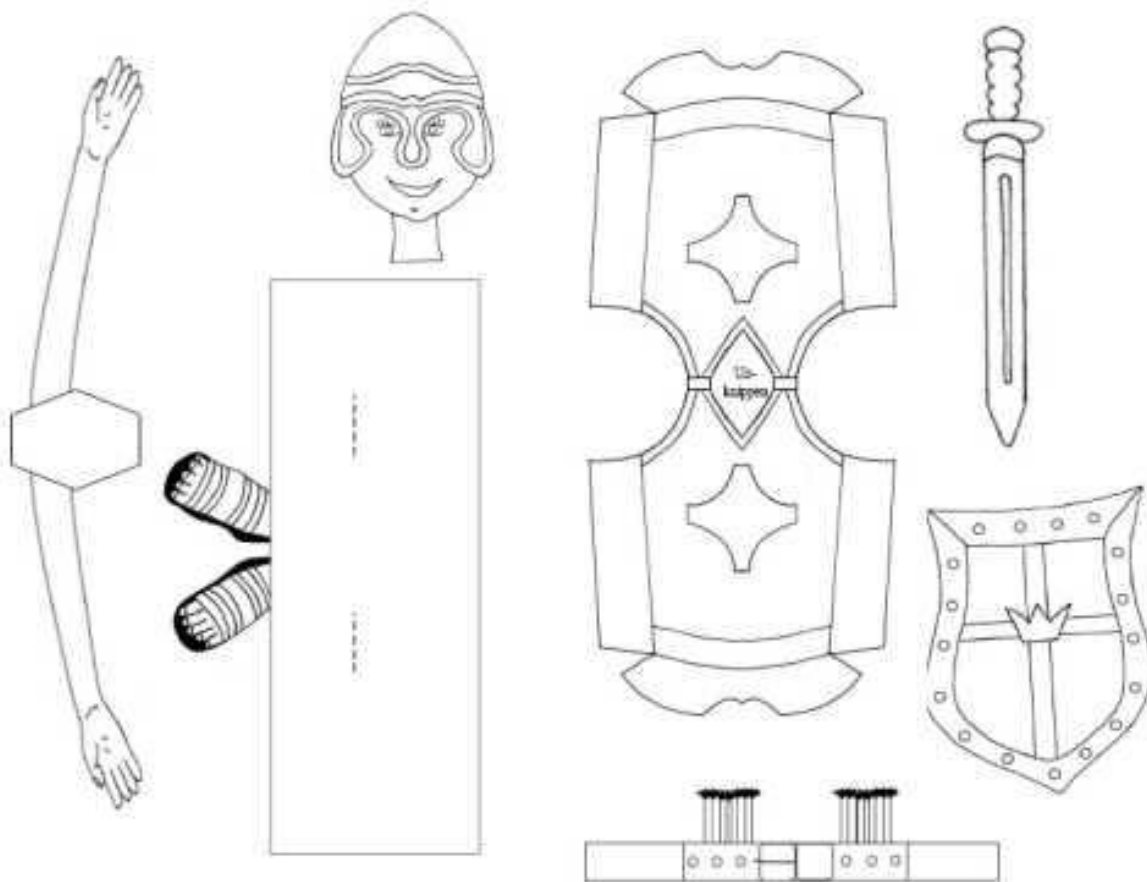
Laat de kinderen op een groot vel papier een symmetrisch schild tekenen. Het is handig om het papier dubbel te vouwen, een half schild te tekenen waarna je de vorm uitknipt en dan het papier weer open vouwt. Trek de schildvorm na op stevig karton of op hout. Knip of figuurzaag het schild uit

Laat een toepasselijke tekst op het schild schrijven of in het houten schild branden, bijvoorbeeld: Mijn schild ende betrouwen, zijt Gij o God, mijn Heer' of de kerntekst; Gezegend daarentegen is de man, die op den HEERE vertrouwt, en wiens vertrouwen de HEERE is! Versier het schild verder naar eigen inzicht en maak er een haakje aan zodat het opgehangen kan worden.

Aankleedpop soldaat

zie <http://www.gelovenisleuk.nl/knutselen/40-bijbelverhalen/142-wapenrusting2>

De wapenrusting van God

Zie : <http://www.gelovenisleuk.nl/knutselen/40-bijbelverhalen/141-wapenrusting1>

Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed...

5. De Zaaier

Bijbelgedeelte lezen, voorafgaand aan de Bijbelstudie: Matheus 13:24-30 en 36-43
Onkruid tussen de tarwe; God zelf maakt de scheiding!

Als je dit gedeelte gaat vertellen, lees dit dan niet van te voren met de kinderen. Dan horen ze niet twee keer hetzelfde. Wil je tóch eerst Bijbellezen, kies dan voor een ander gedeelte, waarbij je hun aandacht al richt op de kern.

Bijvoorbeeld Openbaring 20:11-15.

Hier wordt het laatste oordeel beschreven, waarbij de boeken worden geopend.

- Het boek van ons geweten wordt geopend.
Wat zou daarin staan? -> al jouw en mijn gedachten, gevoelens, woorden, daden, nalatigheden. Het is geen echt boek. Maar het is beeldspraak voor de alwetendheid van God. Hij weet alles van ons. Het oordeel staat al vast, voordat het uitgesproken wordt.
Dit alles zal je beschuldigen als je zonder Christus geleefd hebt.
Maar als je mét Christus geleefd hebt, als je weet dat Hij voor jou de schuld betaald hebt, wordt je onschuldig verklaard.
- En het boek des Levens, waarin Gods uitverkiezing, die nu verborgen is, openbaar zal worden. We worden behouden door Gods genadige verkiezing, maar we worden geoordeeld naar onze werken.
- Twee keer staat er geschreven (vers 12 en 13) dat we geoordeeld worden naar onze werken. Het doet ertoe hoe je leeft!
- God kijkt dus hoe jij leeft. Of je met Hém leeft. Als wij mensen moeten gaan verdelen in gelovig en ongelovig, dan gaat het mis. Want wij kunnen niet in het hart kijken. God ziet dat wel. Hij maakt de scheiding. Straks bij de wederkomst van de Heere zal dit gebeuren.
- De Heere vertelt daarover in de gelijkenis die vandaag aan de beurt is.

Doel

De kinderen

1. *weten dat in de kerk en de wereld gelovigen en ongelovigen naast elkaar leven tot de wederkomst.*
2. *beseffen dat bij de wederkomst de grote scheiding zal plaatsvinden: ze zullen dan eeuwig bij de Heere zijn of eeuwig bij de satan.*
3. *kunnen benoemen op grond waarvan God deze scheiding maakt.*

Bij het maken van de vertelschets en de verwerking is uitgegaan van bovenstaande doelen. Het werken met doelen helpt om als leidinggevende gefocust te blijven. Ook is het voor de kinderen gemakkelijker om na te vertellen wat ze uit de geschiedenis geleerd hebben.

We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte ook andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Psalmen en liederen

Psalm 7:4	Zo zullen zich gehele scharen
Psalm 7:5	Laat toch het kwaad der goddelozen
Psalm 96:9	't Juich' al voor 't aangezicht des HEEREN:
Psalm 98:4	Laat al de stromen vrolijk zingen,
Psalm 126:3	Die hier bedrukt met tranen zaait,

OMK I, 70 De dag die straks komt is de dag van de Heer'!

Geloofsleer

In de belijdenisgeschriften wordt de geloofsleer kernachtig weergegeven. Om meer inhoud te geven aan de doelen, kun je onderstaande delen uit de geloofsleer gebruiken in de voorbereiding:

NGB art. 27	Het wezen van het Koninkrijk van God
HC vr/a 54	De heilige algemene Christelijke Kerk
NGB art. 29	De aard van het Koninkrijk van God
NGB art. 30	Tucht van de kerk

Exegese Mattheüs 13:24-30 en 36-43

Focus

In de kerk en de wereld leven gelovigen en ongelovigen naast elkaar. Dit duurt tot de wederkomst, dan zal de grote scheiding plaatsvinden: er zijn twee soorten mensen en twee bestemmingen. Het is niet nodig om over anderen te oordelen, maar wel belangrijk dat jij zelf de Heere Jezus liefhebt en dient.

Omschrijving focus

De Joden waren van mening dat, wanneer de Messias kwam, Hij onmiddellijk Zijn aardse vrederijk zou vestigen en de vijanden zou vernietigen. Jezus leert in deze gelijkenis dat in het Koninkrijk van God de goeden en kwaden samen opgroeien tot het einde van de wereld. De tijd waarin we nu leven is niet de tijd van de definitieve scheiding, maar de tijd waarin het Woord gezaaid wordt. Dit betekent dat ook de kerk een gemengd lichaam is van gelovigen en ongelovigen. Het betekent tegelijk dat we wel op weg zijn naar die eeuwige scheiding. Voor de kinderen komt het erop aan dat ze de Heere Jezus liefhebben en dienen, en zo door het geloof bij Hem horen.

Achtergrondinformatie

Deze gelijkenis maakt deel uit van een serie van zeven gelijkenissen die we vinden in Mattheüs 13. In deze gelijkenissen openbaart Jezus iets van het koninkrijk der hemelen. De Joden zagen uit naar het koninkrijk, Jezus laat zien dat het komt in een andere gedaante en op een andere wijze dan de Joden denken. De gelijkenissen zijn een manier om op een verborgen wijze diepzinnig onderwijs te geven. Om het te begrijpen moet je om uitleg vragen, het is niet iedereen gegeven om de betekenis te begrijpen. Deze gelijkenis is één van de weinigen waarvan we ook een uitleg hebben. Jezus vertelt deze gelijkenis terwijl Hij in een scheepje is dat een klein eindje van de oever afligt. Vanwege de grote menigte die naar Hem wilde luisteren was

Vers 24-25

Jezus begint de gelijkenis met een bekend beeld: het beeld van een boer die zijn land inzaait. Het beeld van de zaaier sluit aan bij de vorige gelijkenis. De zaaier doet overdag, in het volle licht zijn werk. Maar dan komt de vijand van deze man, 's nachts, in het verborgen, zaait hij onkruid tussen de tarwe.

Vers 26

Als de eerste scheuten opkomen is er nog niets te zien van het onkruid. Pas op het moment als er vrucht moet komen, blijkt dat er tussen de tarwe ook onkruid zit. Dit is belangrijk om de gelijkenis te begrijpen! Het onkruid (Gr. Zizani) wat de vijand heeft gezaaid is dolik of raaigras, ook wel bekend als brandkoren. Dat is onkruid wat maar nauwelijks te onderscheiden is van echte tarwe. Met name als het net ontkiemd is, is het verschil niet te zien. Het groeit op en lijkt op het echte koren. Nauwelijks van elkaar te onderscheiden. De wortels waren onder de grond verstrengeld. Het was niet mogelijk het een eruit te halen, zonder het ander te beschadigen. Met name niet als er zoveel onkruid is, zoals in de gelijkenis het geval lijkt. Pas als de oogst er bijna is en de halmen vol raken, pas dan is het te zien. De tarwe halmen zitten vol met aren en buigen door. Het brandkoren geeft geen vrucht, en is bovendien giftig. Het was

nodig om het bij de oogst van elkaar te scheiden. Het brandkoren was giftig. Als het vermengd raakte met de tarwe en het werd gemalen, was het meel waardeloos.

Vers 27-30

Wanneer het goede zaad en het onkruid opgroeit ontdekken de knechten dat er veel onkruid tussen de tarwe zit. Ze vragen aan de landeigenaar hoe dat komt. Dan blijkt dat de landeigenaar al lang op de hoogte is van wat er gebeurd is. Hij weet dat de vijand gekomen is om het onkruid te zaaien. De knechten vragen of ze het eruit moeten trekken. De landeigenaar antwoordt dat, wanneer dat gebeurt, de goede tarwe mogelijk ook uitgerukt wordt. In plaats daarvan moet het samen opgroeien tot aan de oogst. Pas bij de oogst zal de scheiding plaatsvinden. Het onkruid wordt verzameld en verbrand. De goede tarwe wordt in de schuur opgeslagen.

Vers 36

In de verzen 36-46 lezen we de uitleg van deze gelijkenis. Deze discipelen komen na afloop naar Hem toe en vragen om uitleg. Jezus geeft de uitleg dus ook alleen aan de discipelen die erom vragen. Jezus antwoordt door in de volgende verzen de verschillende delen van de gelijkenis te benoemen en vervolgens de conclusie te trekken.

Vers 37-39

Zaaier: de zaaier die uitgaat is niemand minder dan Jezus Christus Zelf. Ook in de vorige gelijkenis was Hij de zaaier die uitging. Hij is Degene die het evangelie verkondigt en zo mensen brengt tot geloof. Elke tarwehalm op de akker is gevolg van het werk van Christus. Zonder Zijn werk bleef de akker kaal en leeg. Hij maakt een kaal modderige stuk land tot een veld vol ruisende halmen.

Akker: De akker is nu niet het hart van de mens, zoals in de eerdere gelijkenis maar de *hele* wereld. Het wordt *Zijn* akker genoemd. De hele wereld wordt hier de akker van Christus genoemd. Hij is eigenaar. Hij is degene die het recht heeft er te zaaien. Hij is degene die overal rondgaat en geen stukje overslaat om Zijn zaad te strooien. Het werkerrein van Christus is de hele wereld. Zendingsofdracht: tot aan de einden er aarde.

Zaad: Waar in de vorige gelijkenis het zaad het evangelie was, daar zijn het hier *mensen*. Het goede zaad zijn de mensen, de gelovigen die bij Christus behoren. Het onkruid zijn de kinderen van de boze, ofwel de mensen die bij de duivel horen. Die akker, ofwel de wereld, bevat maar twee soorten van gewas: het is of onkruid of het is tarwe. Iets er tussen in bestaat niet. Dit laat de grote tegenstelling zien midden in de wereld: licht en donker, vijanden en dienaren, Babel en Jeruzalem. Ook voor ons is een van tweeën. Tarwe of onkruid. Gezaaid door Christus of voortbrengsel van de satan. Wie bent u voor de Heere? Een volle aar of een lege huls?

De vijand: Dit is de duivel. Hij komt 's nachts en strooit onkruid midden tussen de tarwe. Hij bevindt zich op grond dat niet van hem is. De akker is niet zijn eigendom. Hij komt om het werk van de zaaier teniet te doen. Heel nauwkeurig wordt hier het werk van de satan getekend. Dit is wat Hij doet. Overal waar Christus komt probeert hij dat werk teniet te doen. Elke stap die de zaaier zet volgt hij na. Met even ruime hand strooit hij. Overal het onkruid tussen de tarwe. Geen stukje slaat hij over. Wat hij doet kan het daglicht niet verdragen, maar is o zo gevaarlijk. Laten we beseffen dat hij nooit stil zit. Tegelijk zien we ook de beperktheid van zijn werk. Hij kan het goede zaad niet vernietigen of uitroeien. Hij kan de oogst niet voorkomen. Hij kan alleen proberen zoveel mogelijk onkruid ertussen te laten opgroeien.

De oogst: Het moment van de oogst is het moment van de wederkomst van Christus. Dan zal Hij de levenden en de doden oordelen. Op dit moment zijn beide soorten van mensen vermengd, maar dan zal de grote scheiding plaatsvinden. De maaiers staan symbool voor de engelen die de oogst zullen binnenbrengen. Elders lezen we niet veel over de rol van de engelen bij de wederkomst en het laatste oordeel.

Vers 40-43

In deze verzen volgt de conclusie. Het feit dat beide soorten van mensen samenleven betekent niet dat het oordeel en de scheiding nooit zal komen. Jezus vertelt hoe aan het einde van de tijden het laatste oordeel zal plaatsvinden. Hij stuurt Zijn engelen die uit Zijn koninkrijk iedereen halen die ongerechtigheid doet. Zij zullen geworpen worden in het eeuwige oordeel. Op verschillende moment spreekt Jezus over deze vreselijke werkelijkheid van het eeuwige oordeel. Jezus spreekt hier het oordeel uit over een ieder die niet in Hem gelooft. Daartegenover wordt ook de rijke toekomst geschetst van degenen die Hem toebehoren. De gelovigen zullen Goddelijke heerlijkheid ontvangen. Deze gelijkenis is een troost voor allen die denken dat het geweld en de ellende op deze wereld aan de winnende hand is. Al is er soms zo weinig te zien van het vrederijk van God, eens zal het komen. Wie in Hem gelooft zal eeuwig leven. 'Die oren heeft om te horen, die hore' is een uitdrukking waarmee Jezus het grote belang van deze gelijkenis benadrukt. De discipelen moeten nauwkeurig luisteren en er acht op slaan.

Vertelschets

Tip voor leidinggevend

Vertel dit verhaal aan de hand van het boek 'Zie het verhaal. De gelijkenis van het onkruid' (isbn 9789033604768). Dit is een platenboek bij deze gelijkenis.

Vertel terwijl je de platen laat zien. Na het vertellen van de gelijkenis begin je weer voorin. De Heere Jezus begint namelijk ook opnieuw om de betekenis duidelijk te maken.

Intro

Neem een plaatje mee van tarwe en van onkruid en laat dit aan de kinderen zien of schrijf op het bord aan de ene kant onkruid en aan de andere kant tarwe. Vraag aan de kinderen wat je kunt met tarwe en wat je kunt met onkruid. God vergelijkt ons vandaag met tarwe en onkruid. Wie ben jij? Deze vraag kunnen de kinderen na de vertelling beantwoorden.

Beginzin

Wat is het druk bij het meer van Galilea! Een grote groep mensen staat op de oever en ze kijken naar het water. Kom, laten we er eens tussen gaan staan...

Wat vooraf gaat

- Daar op het meer, iets vanaf de oever ligt een scheepje en op dat scheepje zit de Heere Jezus.
- De mensen willen dat Jezus wonderen doet, maar het gaat om wat Hij ons verteld. Daarom preekt Hij.
- Verschillende mensen luisteren naar Jezus (onverschillig, nieuwsgierig, jaloers, teleurgesteld, zorgvol, liefdevol, verlangend). Toch geloven ze niet allemaal wat Hij zegt, toch horen ze niet allemaal echt bij Hem.

De gelijkenis

- Op het land loopt een boer, met voor zijn buik een grote zak vol met het allerbeste zaad. Vanmorgen zorgvuldig uitgezocht.
- En nu strooit hij het uit, met handen vol...hier een hand zaad en direct daarna weer een hand vol zaad, geen stukje slaat hij over.
- De boer gaat naar huis.
- Het wordt nacht en iedereen gaat slapen. Iemand strooit ook zorgvuldig uitgezocht zaad, juist het slechtste het giftigste zaad.
- Het zaad gaat ontkiemen en groeien. Dan zien de knechten dat er onkruid tussen het koren staat.
- Ze gaan naar hun heer: "heer, u heeft toch goed zaad in uw akker gezaaid, hoe kan er dan zoveel onkruid tussen staan?" "Dat heeft de vijand gedaan" is het antwoord.
- "Maar dan moeten we het onkruid er direct uittrekken!" "Nee doe dat niet, want de wortels zitten zo in elkaar dat jullie ook de goede tarwe eruit zouden trekken, wacht tot de oogst en dan zullen

de maaiers eerst het onkruid, de lege bandkorenhalmen, maaien en het bij elkaar binden om het te verbranden. En de goede volle tarwehalmen zullen ze dan in mijn schuur brengen.”

Wat er volgt

- Dat was een prachtig verhaal, ik kan wel zien dat meer mensen dat vonden, toch begrijpt volgens mij niet iedereen wat de Heere Jezus bedoelde met dit verhaal...
- *Wil jij ook graag weten wat de Heere Jezus jou wil leren? Ook als dingen die Hij vertelt soms moeilijk zijn, ook als je de bijbel niet begrijpt? Hij wil het jou laten begrijpen, als je Hem daar eerbiedig om vraagt!*
- Veel mensen gaan naar huis, de discipelen volgen Jezus naar Zijn huis.

De betekenis

- Met de boer bedoelt de Heere Zichzelf.
- De akker betekent de wereld, de hele wereld is van Christus en Hij heeft over de hele wereld heen Zijn kinderen, daarom mag er ook overal over de Heere Jezus worden verteld.
- De boer zaait. Zo zaait God met Zijn Woord. Het zaad is de boodschap van God. *Hij brengt een goede boodschap die Hij jouw steeds weer vertelt. Maar de duivel wil jou ook iets vertellen. Hij heeft verkeerd zaad, een misleidende boodschap. Naar wie luister jij? Als het zaad gestrooid is, als je de boodschap gehoord hebt, gaat er iets groeien. Geloof of ongelof. Kinderen van God of kinderen van de duivel.*
- *Zie je hoe belangrijk het is dat je goed luistert! Wat hoor je? Is dat de boodschap van God?*
- Op de akker stonden volle aren en lege huls door elkaar. Tarwe en onkruid. *Wie ben jij? Een volle aar of een lege huls? Tarwe of onkruid? Bij wie hoor jij? Bij de Heere Jezus of bij de satan?*
- Net als op de akker, zo leven nu ook in het Koninkrijk van God gelovigen en ongelovigen door elkaar heen. Ze lijken soms veel op elkaar: soms is het verschil moeilijk te zien. *Wij letten op de buitenkant, God op de binnenkant, ons hart.*
- De oogst is het einde van de wereld en de maaiers zijn de engelen. Zoals het onkruid wordt verzameld en verbrand, zo zullen ook de engelen alle zonden en alle mensen die niet bij Christus horen voor eeuwig in de hel werpen. *Dat is ontzettend ernstig he? En degenen die wel bij Hem behoren bij Hem komen in de hemel. Dat is heerlijk toch? Hoor jij daar ook al bij?*
- *Wat ben jij? Onkruid of tarwe? Als jij mag weten dat jij tarwe bent, dat God jou gelooft heeft gegeven, dan weet je dat er een eeuwige heerlijkheid komt! Als je nu eerlijk moet toegeven dat je nog zonder geloof leeft, dat je graag luistert naar de misleidende boodschap van de duivel, dan weet je ook welke toekomst wacht. Maar, wat er in de natuur niet kan, kan bij God wel. Hij kan van onkruid tarwe maken. Hij kan jou veranderen. Luister naar het Woord van God. Hij is het die door Zijn Woord en door Zijn geest het geloof in jou werkt.*

Slotzin

Hier in de wereld zal ongelof en geloof blijven. Oordeel daarbij niet over andere mensen, want dat zal God doen. Voor jou en mij geldt: Luister naar de stem van de Heere. Hoe wil Hij dat jij leeft? Als je met Hém leeft, zie je uit naar de oogst, naar de wederkomst. Dan zul je voor altijd bij Hem zijn. Hij verzamelt alle gelovigen. Dan zal God eeuwig de eer krijgen.

Antwoorden Bijbelstudie

1. a. 's Nachts komt de vijand, hij zaait onkruid tussen de tarwe.
b. Toen het zaad gegroeid was en het plantjes waren geworden zagen de knechten dat er tussen de mooie tarwearen allemaal onkruid stond.
c. De knechten gaan naar hun heer toe en vragen hoe het kan dat er onkruid tussen de tarwe staat, want hun heer heeft toch goed zaad gezaaid? Ze willen het onkruid tussen de tarwe uit gaan

trekken.

2. Laat ze beide tezamen opwassen tot den oogst, en in de tijd van den oogst zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst dat onkruid, en bindt het in busselen om hetzelve te verbranden, maar brengt de tarwe samen in mijn schuur.

Praat met de kinderen door over de vraag wat deze tekst betekent.

3. Bespreek met elkaar de casus van Hans en Daan.

Wijs de kinderen er op dat de Heere Jezus ons in deze gelijkenis wil leren dat we niet mogen oordelen over een ander. We moeten op deze aarde het oordeel der liefde toepassen.

Achtergrondinfo:

We hebbende verplichting sommige mensen als broeders en zusters te beschouwen en hen als zodanig lief te hebben. Dit wordt vanouds "het oordeel der liefde" (iudicium charitatis) genoemd. Ook al kunnen wij ons in ons oordeel over anderen vergissen, dat geeft ons niet het recht om dan maar geen oordeel te hebben over degenen die hun geloof belijden en hun leven beteren. Wij moeten (!) naar het voorbeeld van de apostelen van hen het beste oordelen en spreken (D.L. III/IV,15) - dat is: wij moeten hen beoordelen als ware gelovigen en als broeders en zusters. Thomas Boston schrijft ergens: het is beter tien schijngevoligen voor ware gelovigen te houden, dan één ware gelovige als een schijngevolige te veroordelen.

Dit oordeel der liefde is afhankelijk van wat wij over iemand weten. Als wij veel van iemand weten, is het oordeel krachtig. Als we bijna niets van iemand weten, past ons oordeel zich daaraan aan. Als een broeder een ernstige zonde doet en daarin volhardt, moeten we wellichts zelfs tot het oordeel komen dat hij geen ware gelovige is. Kortom: het oordeel der liefde is gegrond op wat wij nu van iemand weten.

4. De zaaier	Zoon des mensen
Akker	wereld
Vijand	duivel
Oogst	voleinding der wereld
Maaiers	engelen.

Praat met de kinderen nog even door over de betekenis van de gelijkenis. Laat hen ook iets voelen van de ernst ervan; wanneer het einde van deze wereld komt zijn er twee soorten mensen en ook twee bestemmingen. De kinderen zullen dan eeuwig in het helse vuur moeten zijn of eeuwig in de hemelse heerlijkheid mogen zijn, bij God. Gelovig of ongelovig. Hoe leef jij?

5. Oplossing van de rebus:
Strijdt om in te gaan door de enge poort. (Lukas 13:24a)

Aan de Heere Jezus wordt gevraagd of er dan weinigen zijn die zalig worden. Hij zegt als antwoord deze zin.

We hoeven ons niet in de eerste plaats druk te maken over de vraag of andere mensen zalig worden of hoevéél mensen er zalig worden. Maar de Heere zegt ons om zélf te strijden om zalig te worden. Praat met de kinderen door over hoe je kunt strijden om in te gaan door de enge poort.

Gebedspunten voordat de kinderen naar huis gaan.

- Dank de Heere voor Zijn geduld met ons; hij geeft ons nog tijd om ons te bekeren.
- Bid de Heere nog veel mensen tot Hem wil bekeren (van onkruid tarwe maken).
- Bid om de wederkomst van Jezus Christus.
- Bid dat wij niet oordelen over andere mensen.

Verwerking

Tuinkers zaaien

- Prik of plak een vel tekenpapier tegen de muur en teken de omtrek van een hoofd met potlood na. (Met een zaklantaarn of beamer kun je de schaduw op het papier maken)
- Haal het vel van de muur en knip het hoofd eruit. Dat heb je niet meer nodig.
- Leg de rest van het vel op een stapeltje van ongeveer vijf velletjes vochtig keukenpapier in een schaal.
- Strooi de schaal vol zaad en haal het tekenpapier daarna weg.
- Af en toe moet je het hoofd wel even besproeien.'
- Behalve een portret, kun je op deze manier ook een letter, een getal of een ander eenvoudig figuur maken.
- Als na ongeveer anderhalve week de steeltjes vijf centimeter lang zijn, kunnen ze afgeknipt en gegeten worden.

Een kleurplaat en echte zaadjes.

en

Tuinkers zaaien / Zaa Gods Woord

Beiden te vinden op <http://www.gelovenisleuk.nl/component/content/article?id=427:gelijkenis-van-de-zaaier>

